

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: [http://www.enu.kz/ru/nauka/ nauka-i-obrazovanie/](http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/), 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

спекулятивный спрос инвесторов на тенге. В то время как нижняя граница по изъятию ликвидности Национальным банком практически не использовалась. Можно сказать, что такое повышение базовой ставки не работает, так как процентные ставки по валютным свопам колеблются от 20 до 36% годовых, а MM Index составил 30- 40% [3].

Усиление роли процентного канала трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики Национального Банка предполагает активное использование инструментов управления ликвидностью для поддержания ставок денежного рынка на некотором целевом уровне и снижения их волатильности. Достижение данной цели должно осуществляться посредством воздействия процентных ставок Национального Банка на процесс установления рыночных процентных ставок. Актуальность разработки модели трансмиссионного механизма в нашей стране определяется существующими проблемами регулирования экономики.

Список использованных источников:

1. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. М.: ГИ Иностранной литературы, 1949г.;
2. Корчагин О. Модели трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики Банковский вестник.- 2007. - №11.;
3. Пресс- релизы Национального Банка № 43, 48 (Официальный сайт НБРК: www.nationalbank.kz)

ӘОЖ 658.15 (574)

КОМПАНИЯДА ҚАРЖЫЛАНДЫРУ КӨЗДЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ АРҚЫЛЫ ҚАРЖЫЛЫҚ БОЛЖАУ ЖҮРГІЗУ

Абенев Ерлан Габитович,
abenov1994@gmail.com

Салжанов Абылайхан Амангельдиевич
a.salzhan95@mail.ru

Л.Н Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Экономика факультеті «Қаржы» мамандығының 3 курс студенттері
Ғылыми жетекші- э.ғ.к. Бұлақбай Ж.М.

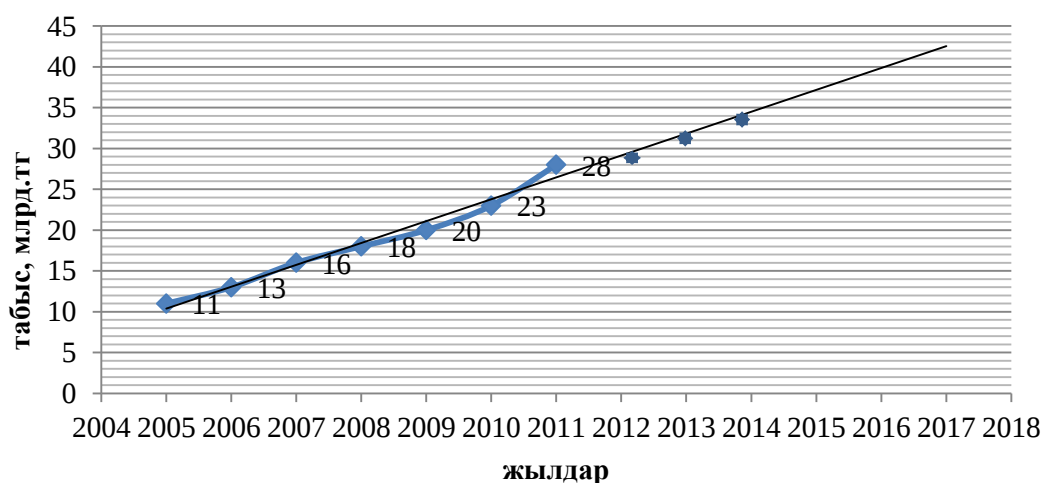
Қаржылық болжау – алдағы уақытқа кәсіпорынның мүмкіндіктерін анықтайды, ал қаржылық жоспарлау алға бір мақсат қойып соған жетудің жолдарын қарастырады. Кәсіпорын ағымдағы және ұзақ мерзімді кезеңдергі қаржы әлеуетін анықтау үшін қаржы жоспарының бірнеше түрін әзірлеуге құқылы. Кәсіпорын әзірлеуі мүмкін жедел қаржы жоспарының мынадай түрлері болады:

1. Кіріс пен шығыс жоспары (балансы) – тоқсан, жарты жыл, жыл.
2. Инвестициялық жоспар (бюджет) – тоқсан, жарты жыл, жыл.
3. Бухгалтерлік және таза пайданы бөлу жоспары – тоқсан, жарты жыл, жыл.
4. Төлем балансы (күнтізбе) – көрсеткіш он күнге бөлінген он айға.
5. Алдағы тоқсанның немесе айдың кассалық жоспары (өтініші) (банк басшысының қалауы бойынша).
6. Кредит жоспары – тоқсан, жарты жыл, жыл.
7. Ақшалай қаражаттың қозғалысы –ай, тоқсан, жарты жыл, жыл.
8. Баланс парағы бойынша бюджет (алдағы тоқсанның соңына актив және пассив балансының болжамы) [1].

Кәсіпорында қаржыны жоспарлау маңызды басқару функциясы болып табылады. Қаржыны жоспарлаудың міндеті - кәсіпорындықажеттіқаржылық ресурстармен қамтамасыз ету. Кәсіпорындар қаржылық жоспарлау жасағанда жоспарлаудың (болжаудың) көптеген

түрлерін қолданады. Көбіне ол кәсіпорынның көлеміне, қызметіне, жоспарлау бөлімі немесе кәсіпорын басшысына байланысты болады. Көп жағдайда қаржылық болжау жасау кәсіпорынның сату көлемін болжамдаудан басталады, себебі кәсіпорын табысы (өнімді өткізу мен қызмет көрсетуден түскен түсім) ең маңызды элемент болып табылады. Бұл оңай процесс емес, себебі көптеген сыртқы және ішкі факторларға байланысты болады. Мысалы, трендік болжамдауға негізделген бірфакторлы болжау моделін қарастырайық. Трендік болжам жасау ешқандай факторларды ескермейді, тек өткен жылдың көрсеткіштерінің өсу заңдылығын болашаққа қайталау арқылы жасалады.

Егер кәсіпорын өткен жылдың табыс (өнімді өткізу мен қызмет көрсетуден түскен түсім) көрсеткіштері арқылы болашаққа трендік болжам жасағысы келсе, компьютерлік Excel бағдарламасының көмегі арқылы график тұрғыза алады. Графикке мәліметтерді енгізе отырып, алдағы 5 немесе 10 жылға болжам белгісін басу арқылы болашаққа болжам жасаймыз. Кестеде берілген кәсіпорынның 2008-2014 жылдар аралығындағы табысы жөніндегі мәліметтері арқылы алдағы үш жылға трендік болжам жасайық:

Сурет 1 - «АХҚЗ» АҚ табысын 2015 – 2018 жылдар аралығына трендік болжамдау
*Ескерту: Кәсіпорын мәліметтері арқылы автордың құрстыруы

Нәтижесінде 1-суретте көрсетілгендей, «АХҚЗ» АҚ-ның табысы 2015 жылы – 30 млрд.тг, 2016 жылы – 32 млрд.тг, ал 2017 жылы – 34 млрд.теңге болады деп болжануда. Суреттегі тренд сызығының өсімі арқылы болашақтағы 5 жылға, яғни 2018 жылға кәсіпорынның болжамды табысын көре аламыз. Ол шамамен 42 млрд.теңгені көрсетіп отыр. Болжамдауда көбінесе бір көрсеткіштердің өзгерісі басқа бір көрсеткіштерге әсер етеді. Ал осы табыстың өзгеруі басқа да қаржылық көрсеткіштердің өзгеруіне алып келеді. Алайда қысқа мерзімді болжамдауда табыстың өзгеруінен айналымнан тыс активтер мен тұрақты шығындар өзгермейді. Ендігі болжам жасауда табыстың бөлу әдісінің формуласын қолданайық:

$$ТБ\bar{O}=ТМҚ \text{ мен табыс арақатынасының мәні } * \text{ болжамды табыс} \quad (1)$$

Есептеу нәтижесінде 2015 жылы табыс көлемі 30 млрд.теңгеге жетсе 7 млрд.теңге көлемінде, ал 2016 жылы табыс көлемі 32 млрд.теңгеге жетсе 7,5-8 млрд.теңгеге жуық тауарлы материалдық қорлар қажет дегенді білдіреді. Қысқа мерзімді болжамдауда арақатынас сақталуы мүмкін (0,24). Ал ұзақ мерзімді болжамдауда бұл арақатынастың сақталуы екіталай. Себебі ұзақ мерзімде кәсіпорын қаржысы түрлі ауытқуларға ұшырауы мүмкін. Сол себепті ұзақ мерзімге қажетті тауарлы материалдық қорлардың көлемін трендік әдісті қолдану арқылы табайық. Бұл мысалды төмендегі кестеден қарастырсاق.

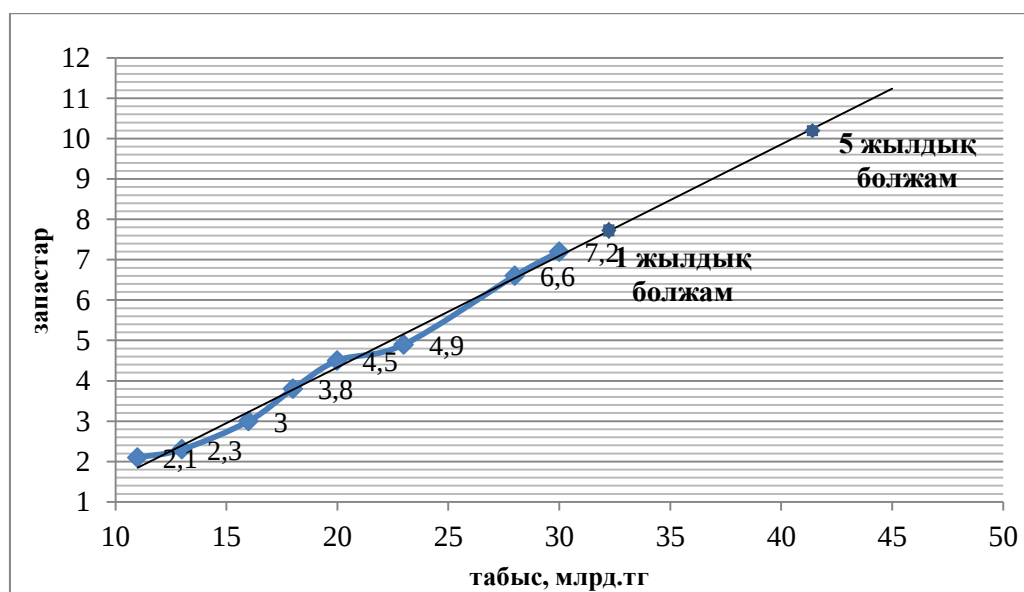
Кесте 1 «АХҚЗ» АҚ қорларының көлемін болжау үшін кәсіпорын мәліметтері, млрд.тг

№	Жылдар	Табыс, млрд.тг	ТМҚ	ТМҚ/табыс,
1	2008	11	2,1	0,19
2	2009	13	2,3	0,18
3	2013	16	3,0	0,18
4	2014	18	3,8	0,21
5	2012	20	4,5	0,22
6	2013	23	4,9	0,21
7	2014	28	6,6	0,24
8	2015	30	7,2	0,24
9	болжам 1 жылға	32	?	
10	болжам 5 жылға	42	?	

**Ескерту: «АХКЗ» АҚ жылдық қаржы есебінен алынды*

Кестеде кәсіпорынның 2008 – 2015 жылдар аралығындағы табысы мен тауарлы-материалдық қорларының көлемі берілген. Қорлардың көлемі мен табыс арақатынасы жыл сайын өзгеріп тұрғанын байқауға болады. Осы көрсеткіштер арқылы алдағы 1 және 5 жылға трендік болжам жасау арқылы қорлардың көлемін анықтайық. Ол үшін график тұрғызып, тренд сызығы арқылы 2016 және 2018 жылдарға қорлардың болжамды көлемін анықтаймыз.

2 суретте өткен жылдардағы табыс пен қорлар көлемінің көрсеткіштері арқылы график тұрғызылды. Көлденең сызық қорлардың көлемін көрсетсе, ал тік сызық болжамды қорлардың көлемін көрсетіп тұр. Егер тренд сызығы нүктелердің үстімен өткенде тұрақты арақатынас болар еді. Алайда осы графикті тұрғызу нәтижесінде тренд сызығы арқылы кәсіпорын қорлары 2016 жылы–7,8; ал 2018 жылы - 10,2 млрд.тг болады деп болжануда.

Сурет 2 - Кәсіпорын қорларының көлемін трендік болжамдау
**Ескерту: Кәсіпорын мәліметтері арқылы автордың құрстыруы*

Табысты бөлу бойынша есептеу нәтижелері: $1_{жб} = 0,24 \cdot 32 = 7,7$; $5_{жб} = 0,24 \cdot 42 = 10,08$

Трендтік әдіс бойынша: $1_{жб} = 7,8$; $5_{жб} = 10,2$

Екі әдіс бойынша болжам жасау нәтижесінде екеуінің де мәндері бір-біріне жақын. 1 жылдық есептеуде болжам нәтижелерінің айырмашылығы 0,1 (7,8 және 7,7). Ал 5 жылдық болжам бойынша (10,2 және 10,08), айырмашылығы 0,6. Бұл жағдайда трендік болжам әдісі

ыңғайлы әрі нақтылау десе болады, өйткені табыс пен қорлардың арақатынасы болашақта өзгереді (0,24).

Табысты бөлу әдісі сыртқы қаржылық көрсеткіштерді болжағанда шығарылым көлемін болжауды қамтамасыз ету үшін сыртқы қаржыландыруға қажетті сандарды анықтау әдісі ретінде қолданылуы мүмкін. Бұл әдісте сату көлеміне баланстың басқа баптары тікелей пропорционалды өзгереді деп көрсетілген. Табысты бөлу әдісі арқылы қаржыландыруға қосымша қажеттілікті анықтауға болады. Формуласы төменде көрсетілген:

$$Ққ = \text{активтердің өсуі} - \text{пассивтердің өсуі} - \text{таратылмаған табыс өсімі} \\ = \frac{A}{PQ} * \Delta PQ - \frac{П}{PQ} * \Delta PQ - PM * PQ (\text{болжам}) * (1 - \psi) \quad (2)$$

Мұндағы: $\frac{A}{PQ}$ – активтердің өсуі (* 0,24)

$\frac{П}{PQ}$ – міндеттемелердің өсуі (* 0,24)

ΔPQ – табыстың өзгеруі (ӨӨТТ)

PM – (profit margin) таза түсімділік коэффициенті

ψ – дивидендтік шығарылым (50%)

Табыстың бөлу әдісі болжамды баланс және болжамды пайда мен залал туралы есепті тұрғызуда қолданылуы мүмкін. Бұл әдістің негізгі артықшылығы – қолданудың оңайлылығы болып табылады. Жоспарлаудың қарапайым әдісі – актив пен пассивтің элементтері сату көлемінің өсуіне байланысты тікелей пропорционалды өседі. Мысалы, баланстың актив бөлігі үшін бұл дұрыс жоспарлау болып табылса, ал пассив үшін қате болуы мүмкін. Себебі, ұзақ мерзімді міндеттемелердің көлемі көбінесе сыртқы экономикалық ортаға, кәсіпорын басшылығымен анықталатын қаржылық саясатқа байланысты болады. «АХҚЗ» АҚ-ның қаржылық есептілігінде кәсіпорынның пайда мен залал туралы есебі мен бухгалтерлік балансы көрсетілген. Мысалы, айнымалылардың барлығы сату көлемімен тікелей байланысты және баптардың арасындағы арақатынас оңтайлы деп болжайық. Сонымен қатар, есептемені жеңілдету үшін пайда мен залал туралы есептегі шығындарға өзіндік құнды қосамыз. Алдағы жылы кәсіпорынның табысы 20%-ға артады деп болжамдасақ, онда табыс көлемі 28760908 мың теңгеден 34513089,6 мың теңгеге, сәйкесінше шығын да 20%-ға артып – 27290566 мың теңгеден 32748679,2 мың теңгеге өседі. Ал кәсіпорынның таза пайдасы 1470342 мың теңгеден 1764410,4 мың теңгеге артады деп болжануда. Нәтижесінде кәсіпорынның болжамды есебі төмендегідей болады:

Кесте 2 - Кәсіпорын табысын 20%-ға арттырғандағы қаржылық есептіліктің болжамды түрі

Пайда мен залал туралы есеп		Баланс			
Табыс (ӨӨТТ)	28760908+ 5752181,6=34513089,6	Активтер	19515400+ 3244121,8= 22759521,8	Меншікті капитал	12163940+ 2813063,2= 14977003,2
Шығындар	27290566+ 5458113,2= 32748679,2			Қарыз капиталы	7351460+ 431058,6= 7782518,6
Таза пайда	1470342+ 294068,4=1764410,4	Барлығы	22759521,8	Барлығы	14977003,2+ 7782518,6= 22759521,8

*Ескерту: Кәсіпорын мәліметтерінің негізінде автордың есептеуі

2 кестеден табысты 20%-ға арттыру арқылы есептеменің әрбір баптары 20%-ға артқанын көруге болады. Әрине, кәсіпорын таза пайдасынан акционерлеріне дивиденд төлейді. Оның көлемі әр кәсіпорынның дивидендтік саясатына байланысты әр түрлі болады. Сондықтан да негізгі ауыспалы көрсеткіш – дивиденд төлеу болып табылады. Ал таза

пайдадан дивидендті төлеп, қалған сома баланстың таратылмаған пайдасына қосылады. Бұл мысал, сату көлемі мен қаржылық саясаттың байланысын көрсетеді. Сату көлемі барлық активтерді арттырады, өйткені сатудың жоғары деңгейін ұстап отыру үшін кәсіпорын активтерін де арттыру қажет. Ал активтердің өсуі сәйкесінше баланстың оң жақ бөлігін, яғни пассивтерді де өсіреді. Өйткені кәсіпорынның қызметі өскен сайын, қысқа немесе ұзақ мерзімді қаржыларға да қажеттіліктер арта түседі. Меншікті капитал мен қарыз капиталының өзгеруі кәсіпорынның қаржылық және дивидендтік саясатына байланысты болады.

«АХҚЗ» АҚ-ның 2014 жылғы бухгалтерлік балансындағы пассивтегі өзгерістері: сату көлемімен байланысты кредиторлық берешек те өзгереді, себебі өндіріске қажетті материалдар және т.б. сатып алынады. Егер қысқа мерзімді несиені арттыру немесе азайту туралы шешім қабылданбаса, ол өзгеріссіз қалады. Таратылмаған пайда сату көлеміне байланысты өзгереді, бірақ пропорционалды түрде емес. Өйткені осы таза пайда сомасынан кәсіпорын акционерлеріне дивиденд төленіп және т.б. жұмсалады, ал қалған сомасы таратылмаған пайдаға қосылады. Кәсіпорын табысын 20%-ға арттыру үшін сыртқы қаржыландыруға қосымша қажеттілік сомасы 1451657,6 мың теңгені құрап отыр (19464730,8-18013073,2). Сыртқы қаржыландыруға қосымша қажеттілікті арнайы формуламен де анықтауға болады.

Кесте 3 - «АХҚЗ» АҚ-ның болжамды бухгалтерлік балансы

Активтер	Сома, мың тг.	Пассивтер	Сома, мың тг.
I. Қысқа мерзімді активтер:		III. Қысқа мерзімді міндеттемелер	
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	$564376 * 1,2 = 677251,2$	Қарыздар	$277333 + 19515400 * 1,2 = 23418480$ $19515400 * 1,2 = 23418480 = 1728990,6$
Қысқа мерзімді саудалық және басқа да дебиторлық қарыз	$274596 * 1,2 = 329515,2$	Қысқа мерзімді саудалық және басқа да кредиторлық қарыз	$131669 * 1,2 = 158002,8$
Қорлар	$6660579 * 1,2 = 7992694,8$	Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	907122
өзге де қысқа мерзімді активтер	$1780855 * 1,2 = 2137026$	Қысқа мерзімді міндеттемелердің барлығы	2794115,4
Қысқа мерзімді активтердің барлығы	$10621481 * 1,2 = 12745777$	IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер	
II. Ұзақ мерзімді активтер		Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	839169
Негізгі құралдар	$6643849 * 1,2 = 797261,88$	Ұзақ мерзімді міндеттемелердің барлығы	839169
Материалдық емес активтер	$52327 * 1,2 = 62792,4$	V. Капитал	
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	$244027 * 1,2 = 292832,4$	Жарғылық (акционерлік) капитал	900000
Ұзақ мерзімді активтердің барлығы	$8893919 * 1,2 = 10672702$	Резервтер	180000
		Бөлінбеген табыс	$12987036 + 1764410,4 = 14751446,4$
		Барлығы капитал	15831446,4
Активтердің барлығы	$19515400 * 1,2 =$	Пассивтердің барлығы	$18013073,2 + 1451657,6 = 23418480$

	23418480		
--	----------	--	--

Ескерту: Кәсіпорын мәліметтерінің негізінде автордың есептеуі

Кәсіпорын қажетті соманы алуды шешті делік (1451657,6 мың тг.). Мұндай жағдайда қандай бөлігі қысқа мерзімде, ал қандай бөлігі ұзақ мерзімде тартылатынын анықтау қажет. Қысқа мерзімді активтер 1856081,2 – ге артқанда ($11136487,2 - 9280406 = 1856081,2$) қысқа мерзімді міндеттеме 26333,8 мың теңгеге ($158002,8 - 131669 = 26333,8$) артқан. Кәсіпорын таза айналым капиталын өзгеріссіз қалдырып $1856081,2 - 26333,8 = 1829747,4$ мың тг. көлемінде қысқа мерзімді несие алуы мүмкін. Қалған сома ұзақ мерзімді несие немесе облигациялық займ ретінде болуы мүмкін.

Кестеде кәсіпорынның сату көлемі 5%-ға артып отырған сайын, сәйкесінше басқа да көрсеткіштер де артып отыр. Алайда бухгалтерлік баланс және пайда мен залал туралы есепті болжамдауда қаржылық жоспарлаудың (болжаудың) қарапайым әдісін қолдандық. Ол табыстың (ӨӨТТ) артуымен байланысты басқа да көрсеткіштердің артуы арқылы есептелді.

Кесте 4 «АХҚЗ» АҚ-ның пайда мен залал туралы есебінің жоспары

Көрсеткіш (мың тенге)	Табыс көлемінің күтілетін өсімі, %						
	0	5	10	15	20	25	30
Табыс (ӨӨТТ)	28760908	30198953,4	31636998,8	33075044,2	34513089,6	35951135	37389180,4
Шығындар	26582142	27911249,1	29240356,2	30569463,3	31898570,4	33227677,5	34556784,6
салық салынатын пайда	2178766	2287704,3	2396642,6	2505580,9	2614519,2	2723457,5	2832395,8
пайдаға салық	708424	743845,2	779266,4	814687,6	522903,84	885530	920951,2
таза пайда	1470342	1543859,1	1617376,2	1690893,3	2091615,36	1837927,5	1911444,6

*Ескерту: Кәсіпорын мәліметтерінің негізінде автордың есептеуі

Әр кәсіпорын өздерінің жоспарлау бөлімдерінің саясатына байланысты жоспарлау әдістерін қолданады. Біздің жағдайда жоспарлаудың қарапайым әдісін қолдандық. Алайда жоспарлауды компьютерлік бағдарламаларды қолданған тиімді (мысалы, трендік әдіс). Себебі бағдарламаға жоспарланатын көрсеткіштерді енгізе отырып, алға жету мақсатын белгілеп нақты жоспарларды алуға болады. Алдыңғы есептеулерде кәсіпорынның балансы және пайда мен залал туралы есебін болжамдадық. Ендігі кәсіпорынның ақша қаражаттарының қозғалысын есептейік. Қысқа мерзімді жоспарлауда ақша қаражатының айналымдылығы өте маңызды. Ақша қаражаттарының бюджеті ақша құралдарын басқарудағы негізгі құрал болып табылады. Жоспарлау (болжау) нәтижесінде алынған барлық мәліметтер ақша қаражаттарының бюджетінде құрастырылады. Мұнда жоспарланып отырған кезеңге кәсіпорынның болжамды ақша қаражаттарының түсуі мен төленуін қарастырады. Негізінен алдағы бір жылға арналған айларға бөлінген бюджетті қолданады. Сонымен қатар апта мен күндерге бөлінген жоспарлы бюджет те қолданылады. Айларға бөлінген бюджет жоспарлауда қолданылады, ал апта мен күнге бөлінген бюджет ақша қаражаттарын ағымдағы бақылауда қолданылады [2].

Ақша қаражаттар қозғалысының қалыптасуында тек өнімді өткізу мен қызмет көрсетуден түскен түсім болжанды, бұнда несиелер бойынша пайыздар, қаржыландыру бойынша табыстар қарастырылмады. Бұл факторлар бюджетті нақтылауда ескеріледі.

Пайдаланылған әдебиттер тізімі

1. ҚР Ұлттық Банкінің статистикалық мәліметтері. 2012ж №12
2. Мәжілісте «Қазақстанның 2010-2014 жылға үдемелі индустриалды-инновациялық даму» Бағдарламасына арналған Үкімет сағатында ҚР Премьер-Министрдің Орынбасары Индустрия және жаңа технологиялар Министрі Әсет Исекешовтың баяндамасы.

УДК 338.2(574):061.1ЕС

ФИНАНСОВЫЕ АСПЕКТЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА В УСЛОВИЯХ ЕВРАЗИЙСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОЮЗА

Абжалова Баян Абасевна

bayan-abzhalova@mail.ru

студент 4 курса специальности «Финансы»

Экономического факультета ЕНУ им Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель – д.э.н., профессор Кучукова Н.К.

Современное состояние развития экономики во многом определяется его инновационной направленностью. Инновационная экономика и система управления ею подразумевает принципиальную реструктуризацию направлений развития страны, поиски новых подходов обоснования приоритетов развития, усовершенствование форм и методов эффективного использования ресурсов на всех уровнях инновационной системы, развитие финансовых механизмов инновационных процессов, а также коренную трансформацию взаимодействия науки, бизнеса, власти и общества [1].

Наиболее целесообразной моделью долгосрочного развития Казахстана является инновационная модель. Необходимость реализации инновационной модели диктуется вызовами XXI века, экономическими императивами глобализации. Для Казахстана необходимы принципиально новое качество и структура экономики, ослабление ее зависимости от энергосырьевого сектора и импорта готовой продукции, усиление роли обрабатывающей промышленности, высокотехнологичных отраслей и потребительского сектора. Для того чтобы преодолеть ресурсоемкость экономического роста, сформировать конкурентную на мировом рынке экономику нового качества, необходимы правильный выбор и научное обоснование долгосрочных сценариев развития, обеспечивающих ресурсосберегающее эффективное использование внутренних ресурсов и формирование адекватных институциональных условий. Принципиальное значение для обеспечения долгосрочного экономического развития в Казахстане имеет решение задачи перехода от модели «тяжелого роста» к стратегии «инновационного роста». Реализация стратегии «инновационного роста» предполагает прохождение следующих стадий [2].

Первая стадия, характерная для Казахстана в настоящее время, в соответствии с Государственной программой индустриально-инновационного развития Республики Казахстан на 2015 – 2019 годы, утвержденной Указом Президента РК от 1 августа 2014 года №874, осуществляется промышленная политика. Программа сфокусирована на развитии обрабатывающей промышленности с концентрацией усилий и ресурсов на ограниченном числе секторов, региональной специализации с применением кластерного подхода и эффективном отраслевом регулировании [3].

Вторая стадия направлена на осуществление качественных структурных сдвигов, привлечение больших объемов инвестиций для развития высокотехнологичных отраслей, которые и будут определять будущее нашей страны.